

EDUCACIO INTERCULTURAL

Professor: José Antonio Jordán.

Departament: Pedagogia Sistemàtica i Social

Curs 2002-2003. 1r Quadrimestres

Titulació: Pedagogia.

A. OBJECTIUS:

- 1.- Coneixer la **realitat multicultural** propera, sobretot en el vessant educatiu.
- 2.- Precisar **conceptes** bàsics dintre del àmbit de l'Educació Intercultural.
- 3.- Coneixer les principals **problemàtiques educatives** que tenen els nens culturalment minoritaris.
- 4.- Coneixer, y saber aplicar, algunes **estratègies psicopedagògiques** rellevants en el àmbit de l'educació intercultural.
- 5.- Donar a coneixer de forma directa i indirecta **experiències** significatives en aquest camp.

B. CONTINGUTS:

- 1.- El **fet multicultural**: Globalització mundial, Europa, Catalunya... i alguns contextes concrets. Mapes multiculturals. Institucions formals i no formals que treballen en el camp del multiculturalisme.
- 2.- **Concepte de cultura**. L'home com a ésser cultural. El dilema etnocentrisme-relativisme cultural. La problemàtica identitat cultural.
- 3.- Concepte i objecte d'**Educació intercultural**.
- 4.- Elaboraci— de **currículums interculturals**. Fonaments curriculars. Projecte Educatiu de Centre. Projecte curricular de Centre. Concrecció curricular de les diverses àrees. El currículum ocult.

5.- Principis i **estratègies psicopedagògiques** de l'educació intercultural. La millora d'èxit escolar. La resolució de conflictes i dilemes multiculturals. La millora d'actituds i convivència interculturals. L'orientació d'alumnes culturalment diferents.

6.- La **figura del educador**. Preparació en aquest camp. Actituds respecte a la diversitat cultural i els alumnes minoritaris. Problemàtica professional en aquest camp. Protagonisme de la tasca docent en aquest àmbit.

7.- **Experiències** importants d'educació intercultural, sobretot en relació a certs grups culturals minoritaris (gitano, marroquí,...).

D. METODOLOGIA:

Està previst que les sessions alternin explicacions, lectures, debats, visionat de vídeos, casos pràctics, elaboració de dossiers conclusius, etcètera. En síntesi:

1.- Explicacions orals del temari a classe per part del professor.

2.- Lectura i anàlisi de textos significatius per aquesta matèria.

3.- Presentació de casos pràctics que serveixen per debatre i donar les respostes psicopedagògiques adients.

4.- Lectura d'algun llibre recomanat.

5.- Elaboració, després dels oportuns *feeds-backs* teòrics/pràctics, de conclusions pedagògiques interculturals.

6.- Realització d'un treball sobre algun aspecte problemàtic d'aquest àmbit.

E. AVALUACIO:

1.- Superar una prova escrita que abastarà el temari del programa. Aquesta prova es compondrà d'ítems semioberts sobre qüestions rellevants del programa. A més, hi haurà qüestions sobre punts essencials d'una lectura obligatòria.

2.- Realització en grup (dues o tres) d'un treball teòric-pràctic sobre algun aspecte problemàtic de l'educació intercultural a l'àmbit escolar.

F.- OBSERVACIONS:

Donat que la assistència a les classes serà un criteri bàsic per cursar aquesta matèria, els alumnes que no puguin assistir per diverses raons, és millor que la cursin en un altre curs acadèmic, o bé que es posin en contacte amb el professor d'aquesta assignatura per tal de resoldre, si és possible, la seva situació, *abans de matricular-se*.

BIBLIOGRAFIA:

AGUADO, M.T.; JIMENEZ, C.; JIMENEZ, R.A. (1997): Educación multicultural. Bases teórico-prácticas. Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia [Incluye vídeo].

AJA, E. et al. (1999): La immigració estrangera a Espanya. Els reptes educatius, Fundació La Caixa, Barcelona.

BANKS, J.A. (1997): Educating citizens in a multicultural society, Teachers College Press, New York.

BAUMAN, G. (2001): El enigma multicultural. Un replanteamiento de las identidades nacionales, Étnicas y religiosas, Paidós, Barcelona.

BELTRAN, J.; SAEZ, A. (2001): Els xinesos a Catalunya. Família, educació i integració, Editorial AltaFulla. Fundació Jaume Bofill, Barcelona.

BEN JELLOUM, T. (1998): El racisme explicat a la meva filla, Editorial Ampuries, Barcelona.

BEN JELLOUM, T. (2002): L'islam explicat als nostres fills, Edicions La Magrana, Barcelona.

BENLLOCH, M.; FEU, M. T.; SELLARES, R. (2002): Com fer escola de tots i per a tots, Associació de Mestres Rosa Sensat, Temes d'Infància, nº 41, Barcelona.

BOQUÉf, M. C. (2002): Guía de mediación escolar. Dossiers Rosa Sensat, nº 60, Barcelona.

BUTXARRAIS, M. R. et al. (1990): Ètica i escola: el tractament pedagògic de la diferència, Edicions 62/Rosa Sensat, Barcelona.

BUTXARRAIS, M. R. et al. (1991): L'interculturalisme en el currículum. El racisme, Rosa Sensat, Barcelona.

CAMILLERI, C. (1985): Antropologia cultural y educación, Unesco, París.

CARBONELL, F. (1996): Inmigración: diversidad cultural, desigualdad social y educación, MEC, Madrid.

CARBONELL, F. (Coord.) (2000): Educació i immigració: Els reptes educatius de la diversitat cultural i l'exclusió social, Editorial Mediterrània/ Fundació Jaume Bofill, Barcelona.

CODINA, M. T. (2000): Gitanos de Can Tunis (1977-1983). Crònica de un proceso educativo. Barcelona, Editorial Mediterrània. Barcelona.

COHEN-EMERIQUE, M. (1994): La négociation/médiation dans les conflits culturels, Paris: Biennale de l'éducation et la Formation. Abril.

Colectivo IOE (1996): La educación intercultural a prueba: hijos inmigrantes marroquíes en la escuela. MEC, Madrid.

CORTINA, A. (1997): Ciudadanos del mundo. Hacia una teoría de la ciudadanía, Alianza Editorial, Madrid.

- FERNANDEZ ENGUITA, M. (1996): Escuela y etnicidad: El caso del pueblo gitano, MEC, Madrid.
- FERNANDEZ ENGUITA, M. (1999): Alumnos gitanos en la escuela paya. Ariel, Barcelona.
- GESDI y CIREM (2001): Anuari de la immigració a Catalunya 2000. Editorial Mediterrània. Fundació Jaume Bofill, Barcelona.
- HERSCH, J.: El derecho a ser hombre, Tecnos, Barcelona.
- JORDAN, J.A. (1996): Propuestas de educación intercultural para profesores, Ceac, Barcelona.
- JORDAN, J.A. (1998): La escuela multicultural. Un reto para el profesorado, Paidòs, Barcelona.
- KYMLICKA, W. (1996): Ciudadanía multicultural, Paidòs, Barcelona.
- MARQUÉS, S. (De.) (2001): Societats pluriculturals i educació: la interculturalitat com a resposta., Servei de publicacions de la Universitat de Girona: Universitat de Girona.
- NAVARRO, J. M» (1998): El Islam en las aulas. Editorial Icaria. Barcelona.
- LIEGEOIS, J. P. (1998): Minoría Étnica y escolaridad: el paradigma gitano. Editorial Asociación Presencia Gitana. Madrid.
- OLIVE, L. (2000): Multiculturalismo y pluralismo, Paidòs, Barcelona.
- PAY, P. (1990): Cultural Foundations of Education, MacMillan Publishing Company, New York.
- SALES, A.; GARCIA, E. (1997): Programas de educación intercultural, Desclée de Brouwer, Bilbao.
- SEBRELI, J.J. (1992): El asedio a la modernidad. Crítica al relativismo cultural. Ariel, Barcelona.
- TOORRADEFLOT, F. (DE.) (2002): Diálogo entre religiones. Textos Fundamentales. Editorial Trotta; coedición con la Asociación UNESCO para el Diálogo Interreligioso, Mad